

Енергетика и добро управление тенденции и политики Energy and good governance trends and policy options

Обществено – политически форум
18 януари 2011, София
Народно събрание

Руслан Стефанов
Директор, Икономическа програма



Съдържание

Contents

- Елементи на доброто управление
- Основни проблеми в управлението на енергетиката
 - Стратегическа, законова и институционална рамка
 - Проектно развитие
 - Обществени поръчки
- Препоръки

Елементи на доброто управление Elements of good governance

Изработване на стратегии и планове за действие

Изработване на закони

Използване на инструменти за постигане на поставените цели

Изграждане на структури и институции и взаимовръзки между тях

Мониторинг и диагностика на рискови зони и преразглеждане на стратегии, политики и закони

Основни проблеми в управлението на енергетиката в България

Main governance issues



Стратегическа, законова и институционална рамка Strategic, legal and institutional framework

- стратегическото планиране в енергетиката
 - несъответствие между конкретни действия и стратегическата рамка
 - липса на финансова обосновка на заложените цели
 - липса на рамка за добро управление и публично декларирани дългосрочни цели
- транспониране на европейското законодателство – разминаване с практиката - превземане на (слабата) администрация от (силни) корпоративни интереси
- раздробяване на управлението на държавната собственост: различни министерства, агенции, дирекции и държавни дружества с припокриващи се отговорности и противоречиви интереси

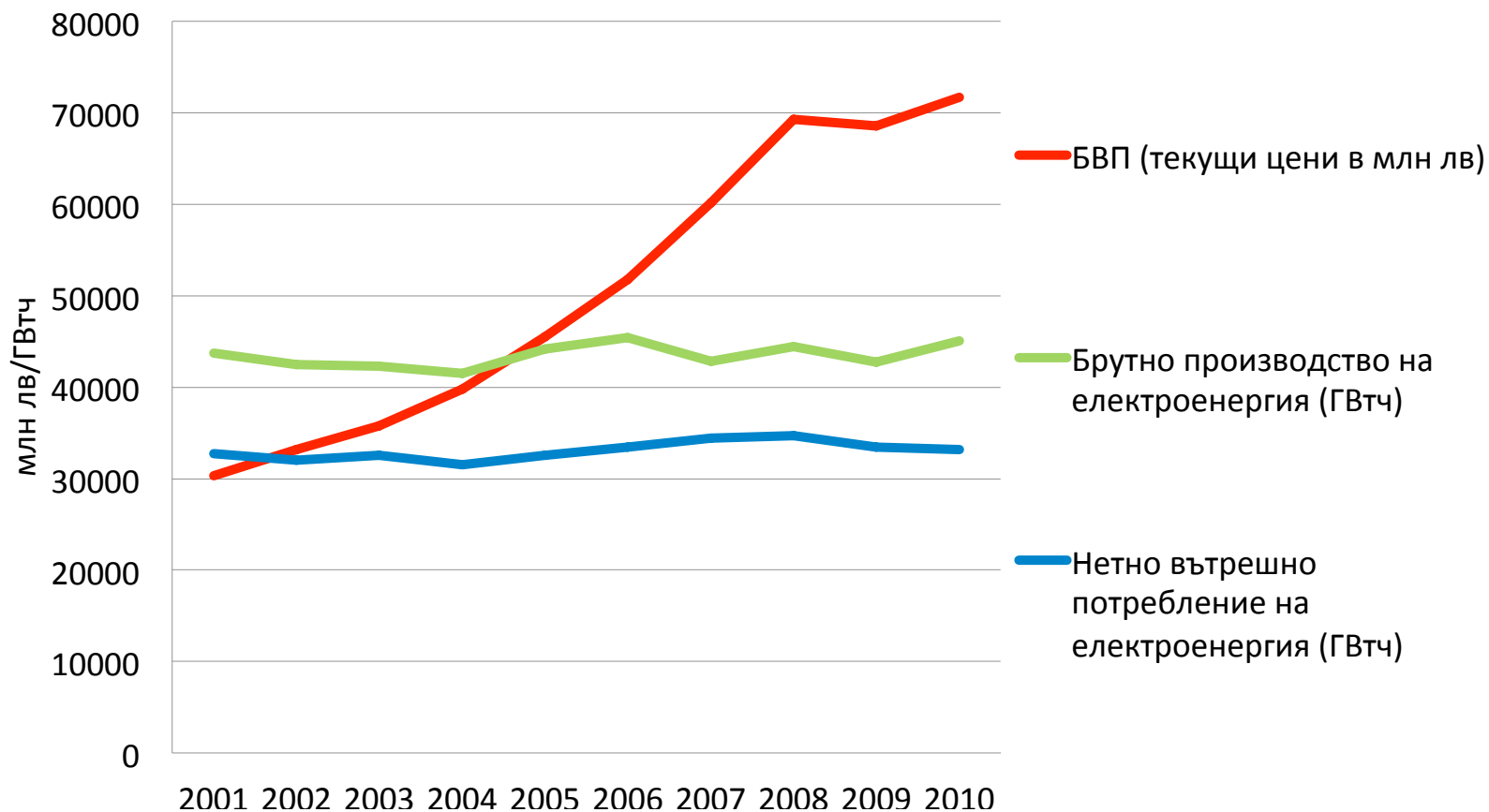
Управление на държавните дружества и големите инфраструктурни проекти

Managing SOEs and infrastructure projects

- БЕХ и необходимостта от реструктуриране – лошото финансово състояние на НЕК и Булгаргаз
- “Набуко” и необходимостта от диверсификация
- “Южен поток” и необходимостта от прозрачност
- АЕЦ “Белене” и необходимостта от адекватна пазарна оценка и независим анализ разходи-ползи

Икономически ръст и електропотребление

Economic growth and electricity consumption



Характеристики на големите инфраструктурни проекти

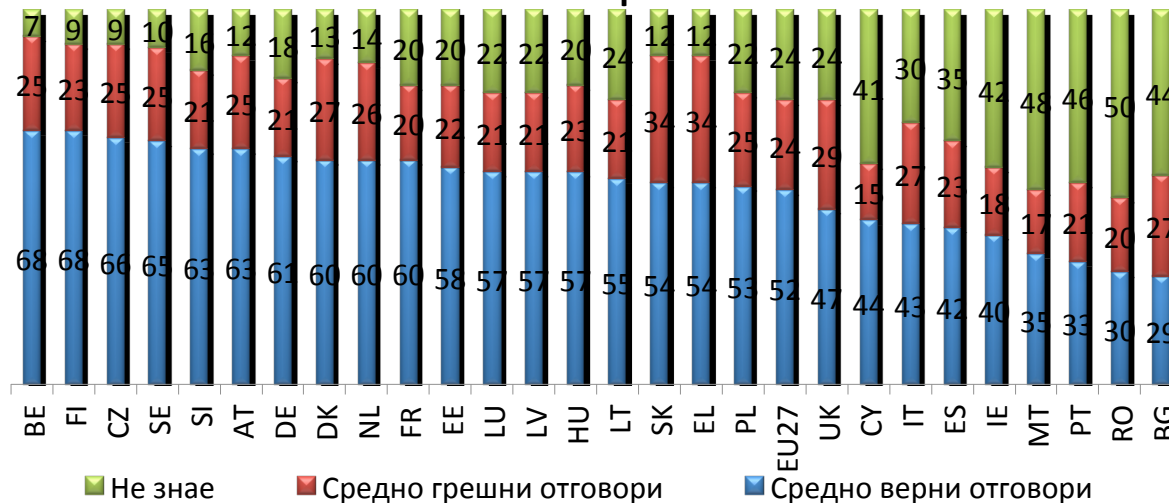
Large infrastructure projects

- многократно надхвърлени икономически и капацитетни възможности на страната за управление на инфраструктурни проекти
- съществени по размер и лошо осчетоводени разходи за консултантски услуги; добре развито експертно лоби, често прикриващо конфликт на интереси и възпрепятстващо независим анализ
- двустранни договори сключени със страни с по-висок корупционен риск от България, чиито

компании не подлежат на действието на международни етични норми

- високо ниво на неинформираност сред обществото

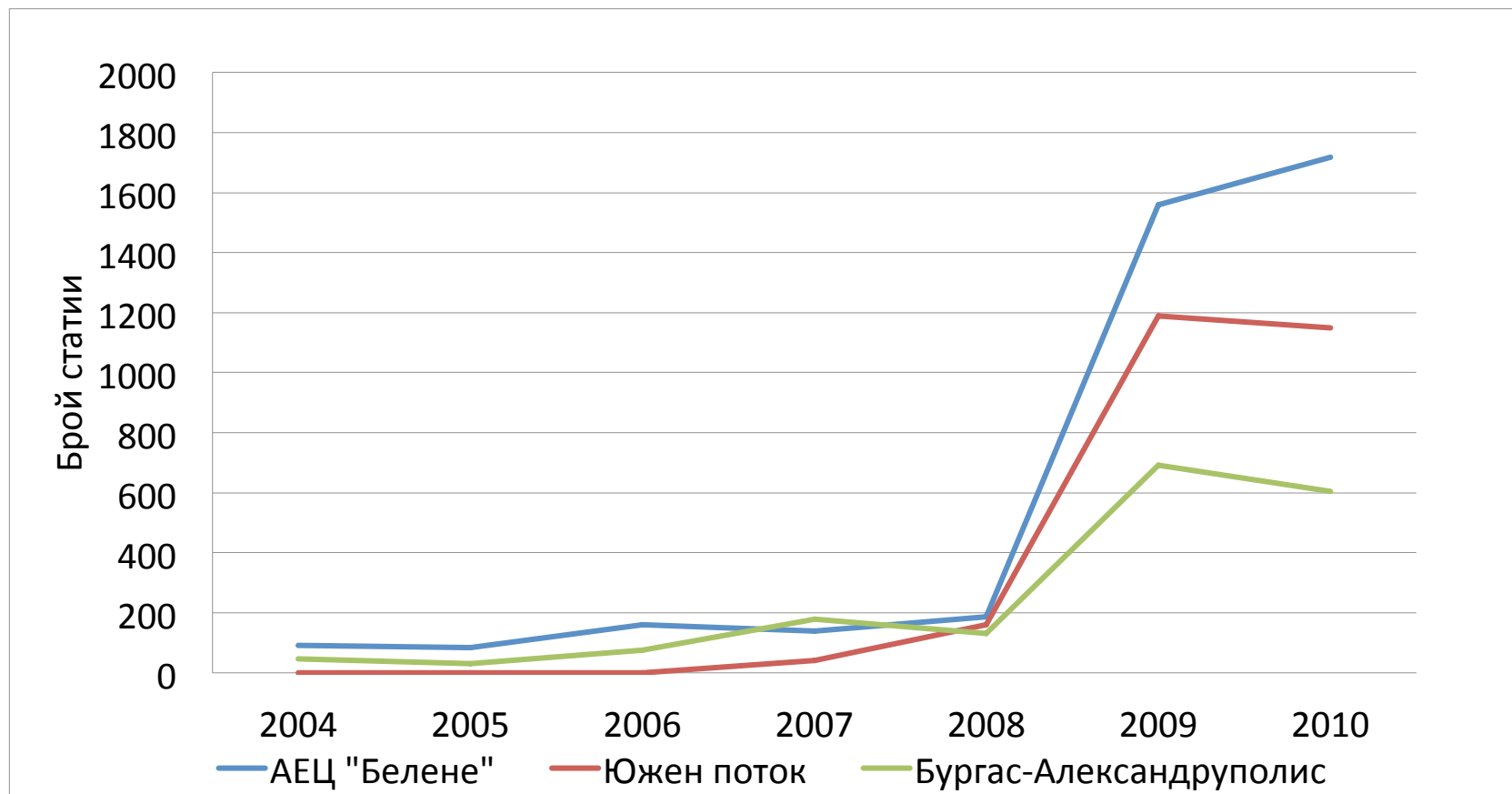
Равнище на (не)разбиране на въпросите на ядрената енергетика



Източник: Евростат

Информираност и обществен дебат

Awareness and public debate



Обществени поръчки – инструменти на енергийната политика

Public procurement – energy policy instruments

- Големите енергийни дружества са сред най-големите възложители на обществени поръчки – 6 от 10-те най-големи секторни възложители в страната
- 2009 г.: 15 431 сключени договори за обществени поръчки на стойност 10,3 млрд. лв.; 14 017 на стойност 3,6 млрд. лв. за 2010 г.

• **Избягването на пазарната конкуренция е правило, а не изключение.** Около 56 % от общия брой на всички процедури за възлагане на обществени поръчки, обявени в енергетиката, са неконкурентни, а голяма част са сключени без процедура.



Източник: Център за изследване на демокрацията, АОР

Проблеми при възлагането на обществени поръчки в енергетиката

Public procurement issues in the energy sector

- избягване на конкурентни условия при сключването на договори
- ограничаване на публичността на сключените договори и техните условия
- договаряне без процедури, договаряне на стратегически партньорства извън закона и прибягване към т.нар. специални поръчки
- неуточнени или недостатъчни контролни процедури и системи
- откриване на нецелесъобразни (неотговарящи на обществените потребности) поръчки
- целенасочено манипулиране на процедурата, документацията, техническите спецификации, или изискванията за участие в посока, близка до „предпочитания“ участник
- оказване на служебен или политически натиск
- злоупотреба с доверие, информация и др.

Към добро управление – препоръки Towards better governance - recommendations

- Политическото ръководство на сектора да намали участието си в оперативното управление на дружествата и да се съсредоточи върху разработване на политики, предоставяне на обществена информация и контрол
- Преосмисляне на **разделението на отговорностите и дейностите** между отрасловото министерство и БЕХ, **елиминиране на дублиращите се функции** и размиването на отговорността в сектора; ограничаване на неприсъщите разходи на държавните предприятия с цел оптимизиране на финансовото им състояние
- Създаване на **информационна система** за енергетиката под формата на обществено достъпен сайт и база данни

Към добро управление – препоръки Towards better governance - recommendations

- Въвеждане на **система за финансов контрол**, съпроводена от **финансов одит** на дружествата; създаване на **регистър** на договорите за обществени поръчки, сключени от държавните предприятия в енергетиката
- Провеждане на **годишен преглед на енергийната политика от Народното събрание**, включващ **оценка** на осъществяваната политика спрямо обявените за годината приоритети, оценка на финансовото състояние на предприятията и очертаване на приоритетните области за развитие през следващата година
- Решенията за основните инвестиционни проекти в енергетиката да са предшествани от **обстоен и прозрачен финансов, икономически, социален и екологичен анализ**

Към добро управление – препоръки Towards better governance - recommendations

- **Преследване и наказване на допуснатите злоупотреби** в сектора по отношение управлението на големите проекти и финансовото състояние на дружествата
- Въвеждане на **система за обществен мониторинг** на проектите и обществените поръчки в енергетиката
- Разработване на система от **индикатори за корупционен риск** при възлагането и изпълнението на обществени поръчки

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО

THANK YOU

www.csd.bg